

resterende atomvåben i Vesteuropa ikke har været drøftet i 11-mands-udvalget.

En anden sag belyser klart problemstillingen. Den 31. juli 1985 meddeler forsvarsministeren i et brev 11-mands-udvalget oplysninger om erstatningssagen mod raketfirmaet McDonell-Douglas i forbindelse med Harpoon-sagen.

Folketingets forsvarsudvalg modtog først oplysninger om ministerens accept af, at sagen skulle afsluttes med, at firmaet betalte ca. 2,8 millioner kr., i et brev af 13. august 1985.

Det må endvidere formodes, at brevet til 11-mands-udvalget har indeholdt betydeligt flere oplysninger om erstatningssagens stilling end det brev, forsvarsudvalget senere fik, herunder formentlig en række oplysninger om indholdet af et af kammeradvokaten udarbejdet responsum i sagen (se Information den 20. august 1985).

Men hertil kommer, at brevet til 11-mands-udvalget, som socialdemokraterne har modtaget, men ikke reageret på, kom til at spille en væsentlig rolle for, at sagen blev fuldstændig forkludret i folketingets forsvarsudvalg.

Således gør f.eks. Information den 22. august 1985 i en leder under overskriften »Kluddermikler« opmærksom på, at det forhold, at socialdemokraterne allerede den 31. juli 1985 var orienteret – men altså ikke havde reageret – gav det radikale medlem af forsvarsudvalget Arne Stinus legitimation for ikke at deltage i en ministerstorm i sagen.

Dette viser, at det ikke alene rejser en række principielle forfatningsmæssige betænkeligheder, at den parlamentariske kontrol søges overført til 11-mands-udvalget, men at det altså i konkrete tilfælde kan have særdeles uheldige politiske konsekvenser, i hvert fald set fra et oppositionssynspunkt.

Sagen belyser, at regeringen ved at give oplysninger til 11-mands-udvalget vil kunne dække sig ind politisk og måske i en række tilfælde sikre sagerne et andet forløb, end de ville have fået, hvis oplysningerne samtidig var tilgået forsvarsudvalget.

Som en interessant detalje kan i den forbindelse oplyses, at kravet om, at forsvarsudvalget orienteres om de oplysninger, som 11-mands-udvalget modtager, finder god støtte i en bemærkning, John

Arentoft, dengang medlem af fremskridtspartiets gruppe, nu konservativ, fremsatte i folketinget den 2. februar 1982, se Folketingstidende 1981–82 (2. samling) forhandlingerne sp. 938:

»Det vil sige, at forsvarsudvalget orienteres og ikke blot 11-mands-udvalget. Jeg kan huske tidligere, da man havde det såkaldte 8-mands-udvalg, at vi i forsvarsudvalget, når vi tog en ting op, fik at vide, at den var færdigbehandlet i 8-mands-udvalget. Tilsvarende kan vi jo risikere nu at få at vide, at det er behandlet i 11-mands-udvalget, og det er utilfredsstillende for os andre.«

Et tilsvarende problem findes i finansudvalget, hvor det er sket, at udvalget har fået oplyst, at 11-mands-udvalget har »godkendt« forsvarsbevillingsansøgninger, hvilket også rejser det spørgsmål, om det private udvalg har modtaget mere vidtgående information om forslaget end den temmelig summariske fremstilling, finansudvalget modtager.

Det skal afslutningsvis understreges, at forslagsstillerne naturligvis på ingen måde ønsker at blande sig i eller foreslå, at folketinget skulle blande sig i, hvad der diskuteres bag lukkede døre i 11-mands-udvalget. Dette udvalg har ret til at holde møder, diskutere hvad som helst det ønsker osv., det må der ikke rejses nogen tvivl om, og nærværende forslag tilsigter naturligvis ikke at gennemføre nogen som helst begrænsning heri.

Lige så vel er det klart, at udvalget på ingen måde kan forpligtes til at meddele folketinget – eller offentligheden – hvilke politiske overvejelser der drøftes og foregår i udvalget.

Forslaget tilsigter ej heller, at give regeringen nogen pligt til at informere folketinget eller folketingets forsvarsudvalg om, hvilke forslag regeringen har tænkt sig i den kommende tid at stille i folketinget, finansudvalget eller andre steder.

Forslaget omfatter kun faktuelle oplysninger om militære og administrative forhold, sikkerhedspolitiske oplysninger, militære vurderinger m.v., som af regeringen tilstilles 11-mands-udvalget.

Efter alt at dømme vil gennemførelsen af nærværende forslag ikke indebære, at forsvarsudvalget eller folketinget i forøget omfang skulle modtage fortrolige oplysninger. Forsvarsministeren har i svaret på spørgsmål nr. S 1644 meddelt, at 11-mands-udvalget ikke tilsendes FORTROLIGT-klassificeret materiale.